

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, irányczikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Mintán a' m.vásárhelyi katonai kórházban létező sebesülteink és betegeink fehér ruha nemükben nagy szükségét láttam, egy felszólítást bocsáték a' lelkes m.vásárhelyi hölgyekhez, mire kevés idő alatt több száz darab különböző fehérnemű kellékek adattak a' kórházban szenvedők számára, mi által a' hiány teljesen ki lön pótolva. Ezért fogadják a' derék hölgyek bajtársaim áldása mellett, az én betegségem miatt kissé elkésett, hálás köszönetem nyilvánítását.

Kiss,
őrnagy.

Nem hivatalos rész.

Kolozsvár, május 1. Május első reggele vidáman köszöntött bé. Gyönyörű tavaszi nap. Völgy és hegy az új életre ébredt természet egész pompájában diszlik. Vetéseink dús aratással biztatnak; mindenütt a' remény élet-vidám színe ömlik el. És az emberek arcza is boldogságtól és reménytől sugároznak, derült homlokaikon vidámság terül el, 's szemeikben öröm fénye ragyog. Felejtve a' múlt minden keserveivel. Minden más színt váltott, egy szebb, egy boldogabb jövődő mosolyog felénk. Városunk, mely az eddigi viszonyoknál fogva, minden fővárossága mellett, nyomorult provinciális városi helyzetéből nem tudott az ipar és jólét azon fokára emelkedni, melyre fekvésénél, szellemi és anyagi előnyeivel fogva hivatal volt, 's mely különösen nemzetiségi szempontból kívánatos: most bilincseiből szabadulva nyitva látja maga előtt az utat erejének szabad fejlesztése által a' virágzás, nagyság és jólét évenként növekvő mindég magasabb fokára emelkedhetni. Kormányunk maga részéről mindent megtett erre nézve már csak ily rövid idő alatt is, a' mit csak kívánni lehet, és csalhatatlan jeleit adta elhatározott szándékának, mindent, mi csak hatalmában áll, megtenni ezután is egy dicőbb, egy boldogabb jövődő előidézésére. Anynyi tömérdek elfoglaltatásai és a' háboru által igényelt anynyi tömérdek költségei mellett is —

mérnököket küldött, kik a' Kolozsvárnak hozandó vasut vonal előmunkálatain dolgozzanak. A' megszüntetett főkormányozék helyett más hivatalos testületeket szállított városunkba. Egy fiók fegyvergyárt állított itt fel a' fegyverek kiigazitására. Ágyuk öntésére egy öntő műhelyt állítandó, tüzér őrnagy Gábor Áront ide rendelte 'sat. 'sat. Szóval a' kormány már csak e' rövid idő alatt is, a' legjobb akarattal, a' legjobb szándékkal minden intézkedést megtett, hogy e' város nagy és virágzó legyen, az ipar a' kereskedés és ez által a' jólét emelkedjék. És szégyennel 's fájdalommal kell kimondanunk: kolozsvár polgárai nem tudván méltányolni a' kormányok ezen jó szándoku intézkedéseit, úgy látszik mindent el akarnak követni maguk részéről, mi által a' kormány ezen a' város jólétére czélozó intézkedéseit nehezítsék, vagy éppen lehetlenítsék. — A' mesteremberek 's egyes polgárok nem értve saját és az egész város érdekét, a' kormányok ezen intézkedéseit hirtelen gazdagulásra akarják kizsákmányolni, 's munkáiknak hallatlan árt szabtak. Tényeket beszélünk 's nem piaci híreket. Egy lakatos legény 18 ezüst forint héti díjt követel, egy mester három anynyit. Egy magyarka készítése az országos biztos kocsisa számára 20 rft v. cz. Egy magyarkára adatott posztó, egyebet hozzá a' szabó adott és huzott érette 82 fr. 30 kr. olvasd: nyolczvan két forintot és harmincz krajczárt v. cz. De bár miféle cikket vegyünk fel, nézzük meg a' piacon a' kenyeret, nézzük meg a' zsemlét, melyet szinte nagyító üveggel kell nézni, hogy az ember valami kézbe fogható lásson rajta, 's pedig a' legtisztább buza vékaja 3 for. v. czédelában, minden igazolja fennebbi állításunkat.

És mire vezet ezen oktalau, hogy ne mondjuk hazafiatlan 's embertelen buza-vona? könnyű kitalálni. Már is kezdi megteremni gyümölcseit. A' fegyvergyár meg fog szüntetettetni, mert az illető mesteremberek tulcsigazott követeléseit anynyi pénzt fölemészti az álladalomnak, hogy a' gyár nem készíthet anynyi fegyvert, mely anyagostul együtt

megérje azt a' pénzt, mit a' kijavításért kell fizetni. Álgyu-öntő műhely nem fog kolozsvártt állíttatni, hanem a' barangok Kézdi-Vásárhelyre szállíttatnak, a' méltányosabb székelyek közé. És ha nem sokára azt fogjuk hallani, hogy ez 's meg amaz hivatalos testület is nem Kolozsvártt lesz hanem más városba vitetik át, lesz-é okunk rajta csodálkozni, lesz-é okunk érette zugolódni.

Uraim! városi előjárók, polgártársak, mesterekből vegyék önök komolyan fontolóra saját érdekeket, vegyék szívökre az álladalomnak javát, 's hazafiatalan 's okatlan kapzsiságokkal ne játszdják el könnyelműen e' város hitelét, e' város jövődjét. Előjárók és polgárok fogadják meg jó indulatu figyelmeztetésünket, és siessenek míg nem késő jóvá tenni a' mit jóvá tenni lehet, 's megmenteni a' mit meg menteni lehet. Még viszatérünk e' tárgyra.

Országgyűlés.

A' képviselőház, apr. 26-diki ülésében.

A' kormányzó elnök ur igen fontos előterjesztéséből előlegesen a' következőket emeljük ki. Először Asboth ezredes jelentése nyomán hivatalosan értesíté a' házat, hogy Budapest ismét a' miénk; a' nélkül, hogy az ágyuztatás szerencsétlenségének lett volna kitéve, a' miért a' kormányzó elnök a' nemzet nevében elvárja a' főváros lakosságától, hogy a' nemzetnek ezen kegyességéről megemlékeznek. Budapest bevétele az april 19-ki dicső csatának — mely a' korm. elnök ur szavai szerint: Magyarország jövő őrsorsának eldöntésében határozó csata volt — 's általában hadi munkálatainknak legnagyobb nevezetességü eredménye. Az ezen csatáról már közölt jelentés kiegészítésül felolvasá a' fővezérnek tudósítását, valamint a' táborban működő Ludwigh képviselő leveléből több igen érdekes töredéket. Jelenté továbbá, miszerint azon agyuk, löszerek 's egyebeknek, miket a' fővárosból szökött ellenség gőzhajókon lefelé küldött, kelendő elfoglaltatásáról eleve intézkedett. Jelenté, miként Bem altábornagy és Vécsei tábornok urakhoz rendeletet bocsátott, meghagyván nekik, hogy az ellenségek vitéz sergeink általi határozott megveretését 's az ország fővárosának a' nemzet kezéhez visszakerülését, az aradi 's temesvári várörségek parlamentair által tudtul adják, azon kijelentéssel, hogy ha a' parlamentair kijelentésétől számított 24 óra alatt megadják magokat és a' várakat a' nemzet törvényszerű birtokába visszabocsátják, a' nemzet az őrseregnek megkegyelmezend; ellenkező esetben nincs számára kegyelem. — Jelenté a' korm. elnök ur, miként a' vereczkei passuson betört ellenség az országból teljesen kiveretett és intézkedve van oly biztosítékok célbavételéről, melyek

a' hazát ily hivatlan látogatásoktól megóvják. Értesíté a' házat arról is, hogy az erdélyi oláh népfaj, megcsalattatásán okulva, a' fegyvert le fogja tenni 's a' törvény iránti engedelmesség ösvényére viszatér. Mindezen örvendetes jelentések után a' korm. elnök egy lelkes szózatot intézett úgy a' képviselőkhöz, mint a' hallgatóságához, melyet minden becsületes honpolgárnak szívére venni kötelessége. Kérése az: hogy ha a' vész napjában elcsüggedni nem tudánk, most mikor a' szerencse igazságos ügyöknek kedvezni kezd, a' világért se hagyjuk magunkat elragadtatni 's főkép arra vezetgetni, hogy magunk közt viszáldást előidézzünk! Megfeszített igyekezet, kétszeres erő kifejtés, áldozatkészség és egység kell, hogy biztosítva legyen az, mit vitéz hadseregünk anynyi véráldozattal és oly páratlan elszántsággal megszerzett. — A' kormányzó elnök reméli, hogy a' hálás nemzet önkéntes akarata a' kormány kezébe adja minélelőbb azon erőt, melyel a' nemzetgyűlés a' hadsereg szaporítását elrendelé, miszerint oly tekintélyes állást vegyünk, hogy elmondhassuk: Hála istennek! a' gondviselés megelégette a' vért, melybe Magyarország szabadsága került.

Mind ezeket nagy lelkesedéssel fogadván a' ház, örömmilylvánításául a' nemzet, a' hadsereg 's a' kormányzó elnök iránt hálás elismerést szavazott.

Végre a' kormányzó elnök ur előterjesztésére, az apr. 19. ütközetért „Te Deum,“ 's azon testvéreinkért, a' kik ezen eldöntő csatában a' hazáért elvérzettek „Requiem“ tartása elrendeltetett.

Belső-Szolnokmegye, april. 28.

Oh én kedves vármegyém méltóságos B. Szolnok, a' te pecsovicsoktól meg nem tisztult tisztikaroddal 's nagyságos táblabiráiddal, mikor esel vissza szép híredbe, mikor mondhatja el rólad érdemtelen szüldötted: a' táblabíró politika megholt Belső-Szolnokban, 's nincs többé méltóságos publicista; oh mint kívánna az én tollam dicső szavakat írni szelleméről a' lapok hasábjain — oh mint ohajtanám tudtára adni a' magyar világnak: hogy mi a' szó teljes értelmében átalakultunk, 's hogy az időt mentől elébb elérjem, kell vagdalnom kinövésed, ne vedd rossz neven szerető fiadtól!

Néhány napokkal ezelőtt egy előleges tanácskozás alkalmával egy elsőbb rangu tiszt tekintély a' katona állításról jött kormánybiztosi rendelet életbe léptetése körüli tanácskozás alkalmával oly forma indítványt tett: nem jó lenne-é a' nemesi osztályt a' katonai özszeírás alól kivenni, miután az anynyit áldozott már a' hazáért; az indítvány kivihetlensége felől meggyőződén a' tanácskozók, egy czafoló hang is emelkedvén, szerencsésen megbukott.

Kormány biztosi rendelet következtében a béke bizottmány kinevezetett tagjai: Mózsai József, Ungvári György, Szöcs Samu; tollvivő Pataki Ferenc; hiszszük, hogy nevének meg fog felelni 's a szegény és birtokos osztály között netalán megbontott békét a kedvező alkalom helyre állítandja

Folyó hó 25-kén délután 4 órakor az első-alispáni szálláson tartott képviselő választmányi gyűlésben egy ujdón szült táblabíró, a közteherviselésről szóló törvényeinket aként fogta fel; mi szerint curialistákat felmentendőknek indítványozá a megyei terhek hordozásától, hogy az anynyit vesztett földes uraknak robotolni annál több idejek maradjon; ezen indítvány szinte vizshangra talált 's meg nem bukik, ha egy testvérhoni katonára curialista szónak értelmezésébe belé nem elegendik, az is a kivihetlenség szikláján szenvedett hajó törést.

A katonai állításról ki adott rendelet telyesítésére nézve sok nehézségek merültek fel; de azok tárgyalása elmaradott, miután a rendelet kísérelésében a kormány biztos ur okosságunkra bizta azok elenyésztetését, hogy fegyver rosz kézbe ne kerüljön; ez a maga helyén van, csak műszeretnek, hogy mentől kevesebbet bizzanak okosságunkra; mert néha nagyon furcsán okoskodunk.

Magyarhon függetlenségi nyilatkozata is e gyűlésen olvastatott fel; még a pecsovic bádjadtságban pislogó szemekből is könnyeket csalt ki, a haza rut megcsalattatása, szenvedett keserveinek érzetei 's fájdalmaink e szavakban törtek ki: *veszsen a habsburg-lot haringeni ház; éljen Hunnia függetlensége.*

A charta megveszerte kihirdetése, a dolog népszerűsítése tekintetéből a szék várában úgy mint a falvakban polgári ünnepélyel lesz összekötve. Midőn e sorokat írom fényárban uszó utcáinkon vig zene szó mellett égő szövétnel száguldó népcsoportok hirdetik kitörő öröm hangokban Buda-Pest bevételét; M. L. kezében ragadott három színű lobogót tartva fel beszélt a néphez szívet rázó hangokon, megszűnni nem akaró tombolások közt élteti Kossuthot 's a haza jobbait. Vasárnap jótékony czélú tánczvigalmunk lesz.

Szamosujvár, aprilis 24. (Vége.)

Ők a Közlönyt jártatják, de a tanácsban még egy rendeletet sem olvastak fel belőle, sem nem hirdettek ki egyet is, természetesen tehát nem is teljesítették — *lex non publicata non obligat.*

A város jószágait kiadták octoberben, a haszonbérlek szántottak, vetettek — maholnap aratnak is; de a bíró, szónok és a tanács még a szerződéseket sem iratták alá, biztosítékról szó sincs, haszonbér fizetésről még kevesebb; — már

az a hire, hogy a haszonbérlek nem is akarják aláírni a szerződést, de azért a jószágot használnák; na de ez nem csuda, mert kettőt a főszónok testvérenek — ki tanácsos is — fia birnak, ezeket csak illik kimélni és pártfogolni?

Egy éve már, hogy a pénztárt kölcsönnel tartják, de kell is a kölcsön, mert a haszonbérlek 's adósok jó szándékból nem fizetnek, utána járni bajos, pedig ha egyébre nem is, de a bíró 's tanácsosok fizetését ki kell adni minden negyed évben.

Urbán 18 ezer ezüst fr.tot zsarolván a városban, ezt néhány polgár az egésznek veszedelmétől megóvásáért lefizette, ezelőtt 5 hónappal, azután kivették az egész lakosságra, igen de felszedette a bíró és tanács?! — a viláért sem. Hogy is lehet ezt kívánni? miután ők is a reájok rótt menyinyiséggel tartoznak; csak maga magát egyik sem exequáltathatja!

Vagy talán a haza szükségéről gondoskodnak? a városi igazgatás gyorsaságára nézve reformokat terveznek? Na még e kellene!!

Ezelőtt pár hónappal egy épületnek katonai laktanyává alakítását határozta meg a közgyűlés; a terv siető megkésztetése a szónokra bizatott; tett-e lépést benne? semmit!

Vagy az ujonczokkal, kikkel még tartozunk, 's kiknek kiállítására ezelőtt két hónappal felszólítottak, foglalkoztak; — na már ez sok lenne! Ennyit ne kívánjon tőlük senki! Őszszeirást tettek kétszer; elég ez; ha kell tétet főbíró ur harmadikat is!

Ugyan de hát miért van minden héten háromszor néha négyszer is tanács ülés? Csak kell valamit tenniük! Igen, főbíró ur unja magát otthon, 's a leghitványabb kofa veszekedést is jobb a tanácsosai igaztítani, legalább az ember nem koczkáztathatja népszerűségét (?) bíró ur tehát mindjárt mindjárt gyűlést hirdet 10 órára. Ő maga feljön fél tizenegyre, — természetesen égő szíval; már ha ez ki nem égett, felibe letenni bajos — a jó pipás nem is teszi, bíró ur pedig e részben virtuoz; 11 óráig tehát, 's néha tovább is az irodában conversando szivarozunk, ekkor ha valakinek eszébe jut: hogy az idő mulik, bíró ur nagyot iszik egy barátomnak szilvorummal töltött borvizes czilinderéből; 's fél 12-re az ülést megnyitja, egyik is másik is ujságot mond, mire csak hamar békövetkezik a 12 óra; ekkor pedig nincs hatalom, mely a zöld asztal mellett tarthassa az amplissimust, mert ők pontos emberek! Így az időt szépen eltársalógták, 's ki ne kívánna egy bivatalos casinóban minden nap is megjelenni, hol a helyett hogy a bójáró fizessen, még ő fizettetik!?

Hogy pedig délutánként főbíró ur mit csinál? minden gyermek tudja: őstől késő tavaszig otthon iszik, tavasztól őszig pedig a kérei furdóval

átellenben fekvő városi fogadóban; 's ezt egy nap úgy mint másnap ismétli! Hja! ő régi tisztviselő, ki meghalna, ha bureauját minden nap meg nem látogatná!

Ily bíróval 's tisztekkel vagyunk mi szamos-ujváriak ellátva, kiket a' régi rendszer hagyott reánk — 's kiktől hogy megmenekedjünk az új rendszer legelső teendőjének hiszem 's csak egy parancsolat kell és a' választás meg lesz.

De, — és itt figyelmet kérek! — vigyázni kell, nem tanácsos a' választás vezetését 's a' kijelölt bizottmány kinevezését a' 23-dik törv. szavai szerint reájuk bízni, mert ők nagy mesterek; egymással és sok másokkal szoros vér és párt rokonságban állanak 's könnyen megeshetnék, hogy midőn az egész világ tanácsa megváltozik, a' miénk megmaradna 's azért a' kormányi intézkedésnek oda kellene működni, hogy a' választás körül szerepelhető burocracia 's nepotismusnak szárnya szegessék; azt is megjegyezvén, hogy 12 tanácsos helyett, a' polgármesteren, bírón 's rendőrigazgatóon kívül 6 bőven elég lenne!

Verzár, nemzetőri százados.

Vegyes hírek.

— Görgei tábornok apr. 22-ről Komáromból küldötte hivatalos tudósítását. Mig Görgei odáig nyomult, Lenkey a' várból egy kirándulást tett 's az a' csalóközt megtisztította az ellenségtől. Görgei Herman őrnagy pedig ez alatt Kőrmöczbányát is elfoglalta, minek következtében az ellenség Turóczig visszahúzódván, jelenleg a' Duna bal partján csak Pozsonyban és környékén van ellenség.

— A' császári katonák Pestről kivonulásuk alkalmával a' kaszárnyákból, középületekből mindent elhordottak; a' mit el nem vihettek, öszszesombolták. Jellachich után, ki dél felé vonult horvátjaival, 8 terhelt hajó vitte a' rabolmányt. A' Pesten megindult Mart. 15-e szerint e 8 hajót a' miénk Csepelnél elfogták; a' Közlöny azonban ez örömhírt Pestről jöttek előadása nyomán nem váltosultnak állítja.

— A' budai várban april. 27-kéig még volt egy pár császári zászlóalj; de ezek hir szerint csak a' még el nem szállíthatott holmik fedezésére maradtak hátra, 's minden perczen készen állottak szökésre.

— Egyébiránt Budáról igen kevés hir jöhet át Pestre, mintán a' kivonult ellenség a' hajóhidat elégette, a' lánczhid padozatát pedig fölszedte 's a' budai hídfőt eltorlaszolta.

— A' eszloeki vasut csak nem a' fővárosig járható.

— A' Pesti Hírlapot sergeink bevonulása után ismét Szilágyi Sándor (a' Mult és Jelen fia) kezdette volt szerkeszteni. De a' Közlöny szerint e' gyönyörű napra forgó, ki Windischgrätz alatt is P. H-ot szerkesztett, befogatott.

— A' debreczeni lapok majd mindenike írja pesti tudósítások nyomán, hogy Welden generál Budán, apr. 25-kén meghalt. Agyvelőgyulladásban vagy gutaütésben-é, mindegy; csakhogy igaz volna,

— Perczel tábornok győzelmes seregével, apr. 14-kén Kikindán volt. Onnan küldi hivatalos tudósítását, mely szerint a' ráczokat Ó Becsénéi, Földvárnál 's több helyen megvervén, 5 — 600-at levágott közülök, ezeret elfogott. És elfogott sok ezer kocsit számos fegyvert és marhat. Tehát csakugyan elment a' Márs kegyelte hadvezér sanctionálni a' kikindai rácz országgyűlés határozatait.

— A' Pestről kivonult osztrákok sebesültjeiket mind ott hagyták. Ellenben több száz becsületes magyar honfit, kiket Budán fogva tartottak, magukkal vittek foglyokul. Ezek közt volt gróf Batthyány Lajos és gróf Károlyi István is.

Uj-vendéglő.

(2) Alólirt belső hidutzában 283. sz. alatt a' Buczi szöcsmester házában, uj vendéglőt nyitandok meg a' közelebbi vasárnapon, az hol is reggeli, ebéd- 's vacsorával a' leg jobb ízű eledellekkel 's legillendőbb áron kívánok az érdeemes közönségnek szolgálni.

Kolozsvártt aprilis 27-én 1849.

Pepper Lajos.
vendéglő. (3)

(2) Külsőfarkas utczában mindjárt elől jobb kézre, az ugynevezett Szöllösi kert — melynek haszonbérletje, körülményei változtával, falura kiköltözött, mostantól kezdve bérbe kiadó. Elvan látva a' szükséges épületekkel, az udvaron jóízű szivarványos kuttal. Egészesen levegőjű, 's különösen nyári laknak kényelmes.

A' kivenni szándékozó értekezhetik belsőmonostor-utczában a' 174. szám alatt lakó tulajdonossal. (3)

Csőd.

(1) M. Vásárhelyi volt kereskedő Fogarasi Demeter és veje Bárdosi János megszökött oláh pártütők csődhitelezőinek öszvejövetelére határnapul f. e. július 15-ke tüzetvén ki, azzal tétetik közzé, hogy a' hitelezők követeléseikkel az illető városi törvényszék előtt megjelenjenek annál is inkább, minthogy a' később beadattak követelések figyelembe vétetni nem fognak.

Farkas Elek
főjegyző. (3)